

Gedeputeerde Staten Drenthe

RUD Drenthe
Team Vergunningen
t.a.v. de heer / mevrouw A. Jans
Postbus 122
9400 AC Assen

Behandeld door: drs. ing. Arjan Hol

Onze referentie: 3KOK-VER3.15841.B

Meteren, 29 juni 2023

Uw referentie: zaaknummer Z2022-016033 / OLO nummer 7372943

Betreft: aanvulling vergunningaanvraag immobilisatie grond Kok Meppel B.V.

Rijksstraatweg 69
4194 SK Meteren
Postbus 159
4190 CD Geldermalsen
t- (0345) 47 13 80
info@misa-advies.nl
www.misa-advies.nl
Rabobank 1027.49.795
K.v.K. Tiel 11060529
BTW nr. NL851698049.B.01

Geachte heer / mevrouw Jans,

Namens Kok Meppel B.V. (verder Kok) is op 15 november 2022 een aanvraag om een omgevingsvergunning ingediend voor de verandering van de inrichting gevestigd aan de Setheweg 19 te Meppel ter zake de immobilisatie van grond.

Per brief d.d. 13 december 2022 heeft u verzocht om aanvullende gegevens. De achterliggende tijd heeft afstemming met u plaatsgevonden over het verzoek om aanvulling. In dat kader is door u ingestemd met verlening van de termijn voor het verstrekken van de aanvullende gegevens tot uiterlijk 1 juli 2023.

De gegevens treft u hieronder aan, waarbij achtereenvolgens wordt ingegaan op:

1. de acceptatiecriteria van partijen grond die worden geaccepteerd voor immobilisatie;
2. beantwoording van de vragen die in het verzoek om aanvulling zijn gesteld inzake ZZS.

In uw verzoek om aanvulling wordt aangegeven dat op de behandeling van de vergunningaanvraag de uitgebreide vergunningenprocedure van toepassing is. Hierop komen wij separaat terug.

1. Aanvullende informatie over de acceptatiecriteria

Bij de vergunningaanvraag is een wijziging van het Acceptatie- & Verwerkingsbeleid gevoegd (notitie 2KOK-VER3.15656a.N). Daarin staat dat de acceptatie van verontreinigde grond, voor zover acceptatie plaatsvindt ten behoeve van immobilisatie, plaatsvindt volgens de BRL SIKB-7510. De uitkeuring en afzet van het immobilisaat vindt plaats conform paragraaf 6.8.4 van BRL SIKB-7510 en de BRL 9322.

In aanvulling daarop c.q. ter verduidelijking daarvan geldt het volgende.

- Er wordt alleen grond ten behoeve immobilisatie geaccepteerd waarvoor de minimumstandaard in Sectorplan 39 van LAP3 immobilisatie is (onderdeel II, tabel onder a).
- Er worden ten behoeve van immobilisatie daarom geen partijen PCB en POP-houdende grond zoals bedoeld in Sectorplan Grond (39) van LAP3 geaccepteerd. Er wordt ook geen grondreinigingsresidu ten behoeve van immobilisatie geaccepteerd.

KAM management
Milieu & omgeving
MVO & duurzaamheid
Branchemanagement
Cursussen

- Conform Protocol 7510 van de BRL SIKB-7500 en conform het Sectorplan Grond (39) van LAP3, wordt er geen grond geaccepteerd ten behoeve van immobilisatie waarin de concentraties aan organische verontreinigingen hoger zijn dan 120% van de referentiewaarden Industrie uit bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit.
- Uitgangspunt is dat partijen grond ten behoeve van immobilisatie worden geaccepteerd die na immobilisatie voldoen aan de kwaliteitseisen voor bouwstoffen zoals bedoeld in tabel 1 en tabel 2 van bijlage A van de Regeling bodemkwaliteit.
- De acceptatie van de partijen grond ten behoeve van immobilisatie vindt plaats volgens Protocol 7510 van de BRL SIKB-7500. Indien daartoe op basis van de herkomst van de partij aanleiding is, vindt onderzoek plaats naar partijspecifieke parameters.

2. Informatie inzake ZZS

In het verzoek om aanvulling zijn enkele algemene beschouwingen opgenomen inzake ZZS in verontreinigde grond. Vervolgens worden enkele vragen gesteld. Hieronder wordt daarop ingegaan.

Naar aanleiding van uw verzoek om aanvulling is advies ingewonnen bij SGS Intron. In een notitie (brief met kenmerk A146530/BU20231112a/UHo) worden door SGS Intron enkele aspecten nader toegelicht. Deze notitie is bijgevoegd en maakt onderdeel uit van deze aanvulling. Hieronder wordt ook enkele keren verwezen naar de notitie van SGS Intron.

Bevat de te immobiliseren grond ZZS en bestaan er grenswaarden voor de betreffende ZZS-en?

In het rapport 'ZZS in Afvalstoffen' opgesteld door SGS in opdracht van Rijkswaterstaat (versie 18 december 2019) worden per afvalstroom de mogelijk aanwezige ZZS genoemd. Voor grond (Sectorplan 39 uit LAP3) staan deze in paragraaf 3.39 van het SGS rapport. Het betreft de in de onderstaande tabel weergegeven ZZS, waarbij tevens de toepasselijke concentratiegrenswaarden (CGW) staan weergegeven. Overigens geldt voor het SGS rapport, alsook voor tabel 23 in het Beleidskader LAP3, dat er voor de daar genoemde ZZS een grenswaarde geldt van 0,1% tenzij anders aangegeven.

In tabel onderstaande staat verder weergegeven welke acceptatiecriteria Kok hanteert waarbij, zoals aangegeven in de vergunningaanvraag, is aangesloten bij de acceptatiewaarden conform tabel 1A van Protocol 7510 (kolom Immobilisatie) van de BRL SIKB-7500. Voor een aantal parameters wordt in deze tabel van Protocol 7510 verwezen naar tabel D.5.2 van de Factsheet Koude immobilisatie uit de Richtlijn herstel en beheer (water)bodemkwaliteit.

Tabel: ZZS die in verontreinigde grond kunnen voorkomen en CGW

Zeer Zorgwekkende Stof	CGW ZZS		Acceptatiebeleid Kok			
	%	mg/kg d.s.	Parameter	mg/kg d.s.		
cadmiumverbindingen	0,01	100	cadmium	200		
chromaatverbindingen	0,1	1.000	chromium	5.000		
kobaltzouten	0,01	100	kobalt	500		
loodverbindingen	0,1	1.000	lood	5.000		
arseenverbindingen	0,1	1.000		400		
Nikkelverbindingen	0,1	1.000	nikkel	1.500		
Benzo[a]antraceen	0,1	1.000	Standaard PAK-pakket (VROM-10)	48		
Chryseen	0,1	1.000				
Benzo[e]pyreen	0,1	1.000				
Benzo[b]fluoranteen	0,1	1.000				
Benzo[k]fluoranteen	0,1	1.000				
Benzo[j]fluoranteen	0,1	1.000				
Benzo[a]pyreen	0,01	100				
Dibenzo[a,h]antraceen	0,1	1.000				
Benzo[ghi]peryleen	0,1	1.000				
Fluoranteen	0,1	1.000				
Fenantreen	0,1	1.000				
Pyreen	0,1	1.000				
Asbest	0,01	100			Asbest	100

PFAS: Zie het Tijdelijk handelingskader PFAS (Kamerstuk 28089, nr. 146).

Hiervoor wordt door Kok aangesloten bij het "Handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie" (versie december 2021) en dan de concentratiewaarden die gelden voor toepassingen in landbodem voor de bodemkwaliteitsklasse en bodemfunctieklassen industrie

PFOS 3 µg/kg d.s.
PFOA 7 µg/kg d.s.
Overige PFAS 3 µg/kg d.s.

Op welke wijze wordt beoordeeld of ZZS al dan niet voorkomen in de te immobiliseren grond?

Bij de acceptatie van verontreinigde grond, voor zover acceptatie plaatsvindt ten behoeve van immobilisatie, wordt onderzocht of de in bovenstaande tabel weergegeven ZZS voorkomen en in welke concentratie. Dat vindt plaats op basis van de resultaten van bodemonderzoek volgens het zogenoemde 'standaard stoffenpakket' (zie de kolom "Acceptatiebeleid Kok"). Zoals ook is toegelicht door SGS Intron, kan met deze informatie worden beoordeeld of ZZS voorkomen boven de CGW. In aanvulling daarop wordt bij acceptatie ook getoetst aan de parameter PFAS, hetgeen tegenwoordig vast onderdeel is van bodemonderzoeken.

De in bovenstaande tabel als ZZS genoemde polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK) worden in de acceptatieprocedure door Kok overigens niet individueel onderzocht. Bij acceptatie wordt het standaard PAK-pakket (10-VROM) onderzocht, conform Besluit bodemkwaliteit en BRL SIKB7500. Er wordt PAK houdende grond geïmmobiliseerd tot een concentratie aan som PAK (10) van 48 mg/kg d.s. Hiermee zal ook worden voldaan aan de CGW voor de individuele als ZZS aangemerkte PAK. SGS Intron licht dat ook toe onder verwijzing naar de BRL 9322.

Asbest is een partij specifieke parameter en wordt alleen onderzocht als de partij asbestverdacht is.

Dat geldt overigens ook voor andere partij specifieke parameters, zoals dioxine. Het is ondoenlijk om alle ZZS-en te onderzoeken bij acceptatie. Dat is juist ook de reden dat in opdracht van de overheid door SGS een overzicht is opgesteld van relevante ZZS-en. In Protocol 7510 van de BRL SIKB-7500 is verder geregeld dat wordt nagegaan of er partij specifieke parameters zijn die onderzocht dienen te worden. Indien dat het geval is, wordt ook nagegaan of er sprake is van ZZS en in dat geval zal bij acceptatie aan de desbetreffende CGW worden getoetst.

Hoe wordt gewaarborgd dat onaanvaardbare risico's voor blootstelling van mens en milieu veroorzaakt door de ZZS wordt voorkomen?

Kok is gecertificeerd en erkend voor immobilisatie van verontreinigde grond volgens Protocol 7510 van de BRL SIKB-7500. Ten behoeve daarvan en conform dit normdocument is een uitgebreid toelatingsonderzoek uitgevoerd waarin is vastgesteld dat de uitloging van anorganische parameters voldoen aan de strenge eisen van het Besluit bodemkwaliteit.

Zoals ook staat toegelicht in de aanvulling op het A&V-beleid, vindt de uitkeuring en afzet van het immobilisaat plaats conform paragraaf 6.8.4 van Protocol 7510 van de BRL SIKB-7500 en volgens de BRL 9322. In de productiecontrole van de immobilisaten wordt de uitloging van de metalen gemonitord. Hiermee wordt geborgd dat de metaalverbindingen van deze componenten niet in te hoge mate uitlogen en daarmee in het milieu terechtkomen. SGS Intron licht dat toe in de bijgevoegde notitie.

Gelet op het voorgaande is gewaarborgd dat risico's voor blootstelling van mens en milieu veroorzaakt door de in het SGS rapport genoemde relevante ZZS in voldoende mate wordt voorkomen.

Bij het ontbreken daarvan, zijn de ZZS-en gefixeerd in een materiaalmatrix?

Zoals hierboven toegelicht wordt in de productiecontrole van de immobilisaten de uitloging van de metalen gemonitord. Hiermee wordt geborgd dat de metaalverbindingen van deze componenten niet in te hoge mate uitlogen en daarmee in het milieu terechtkomen. Zie daarvoor ook de toelichting door SGS Intron.

Kunnen de ZZS-en op een later moment alsnog verwijderd of vernietigd worden?

Immobilisaten worden toegepast in een werk zoals bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit. Volgens artikel 33 van het Besluit bodemkwaliteit dient degene die de bouwstof toepast er voor zorg te dragen dat de bouwstof wordt verwijderd in geval het werk of het deel van het werk waarvan de bouwstof deel uitmaakt niet meer als functionele toepassing kan worden beschouwd.

De vrijkomende immobilisaten dienen dan te worden afgevoerd naar een daartoe erkende inrichting voor de be- en verwerking van het immobilisaat (dat dan als een afvalstof in de zin van de Wet milieubeheer dient te worden aangemerkt). Het materiaal kan dan opnieuw als ingangsmateriaal voor immobilisatie dienen, dan wel op een (op dat moment beschikbare) andere wijze worden be- en verwerkt voor nuttige toepassing.

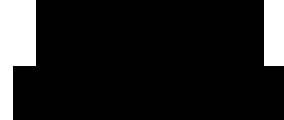
SGS Intron voegt daaraan in haar notitie toe dat, mocht bijvoorbeeld blijken dat er organische ZZS-en aanwezig zijn die bij productie en toepassing nog niet bekend waren, met thermische reiniging uit het gebroken oude immobilisaat verwijderd kunnen worden.

Overigens zal per 1 januari 2024 de Omgevingswet in werking treden. Het toepassen van bouwstoffen is dan geregeld in paragraaf 3.2.25 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Voor het toepassen van immobilisaten geldt volgens deze paragraaf een informatieplicht voor het leveren van gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Dit is ook van belang voor de milieuverantwoorde omgang met immobilisaat als deze in de toekomst weer uit het werk vrijkomen.

Afsluitend

Ik vertrouw erop hiermee de vergunningaanvraag conform uw verzoek te hebben aangevuld. Uiteraard is Kok beschikbaar voor een nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,
Namens Kok Meppel b.v.,

drs. ing. Arjan Hol
adviseur / gemachtigde

Bijlage: brief SGS Intron met kenmerk A146530/BU20231112a/UHo.

Kok Lexmond B.V.
t.a.v. de heer A. Hol
Achthoven 23 A
4128 LV LEXMOND

Datum

1 juni 2023

Telefoonnummer

+31 (0)88 214 5100

Uw referentie

-

Onze referentie

A146530/BU20231112a/UHo/ILa

Onderwerp

notitie over beantwoording vragen RUD over ZZS

Geachte heer Hol,

U hebt ons gevraagd om in te gaan op een aantal vragen die de RUD Drenthe heeft gesteld over ZZS-en (Zeer Zorgwekkende Stoffen) in te immobiliseren grond.

Rapport ZZS in afvalstoffen

ZZS-en staan de laatste tijd meer en meer in de aandacht, zowel in de Europese regelgeving voor producten als in Nederland. Er zijn in totaal meer dan 1500 ZZS-en die door RIVM zijn geregistreerd. Dit is een enorm aantal en er is dus duidelijk behoefte aan enige structurering hiervan. In opdracht van Rijkswaterstaat, afdeling afvalbeleid heeft SGS INTRON enige jaren geleden een document¹ opgesteld, waarin aangegeven wordt welke ZZS-en met enige kans kunnen voorkomen in specifieke afvalstromen.

ZZS-en in verontreinigde grond

Er wordt in dit rapport voor grond (sectorplan 39 uit het LAP) onderscheid gemaakt tussen vervuilde grond (algemeen), PCB- en dioxine houdende grond en asbesthoudende grond. Zie de tabel op de volgende pagina. Voor vervuilde grond algemeen worden de meeste componenten gemeten bij een standaard bodemonderzoek. De metaalverbindingen worden geanalyseerd via de metaalanalyses op cadmium (Cd), chroom (Cr), kobalt (Co), lood (Pb), arseen (As) en nikkel (Ni). Cadmium, kobalt, lood en nikkel maken deel uit van het standaardstoffenpakket voor landbodemonderzoek. Arseen en chroom zitten wel in het waterbodemonderzoek. De PAK-componenten uit de EU-regelgeving zitten niet precies in het Nederlandse standaard PAK-pakket (10-VROM), maar indien de som-PAK voldoet aan de acceptatiegrenswaarde uit de BRL 9322 (som-PAK maximaal 150 mg/kg), dan zal het gehalte ook zeker voldoen aan de grenswaarden voor ZZS in afvalstoffen (100 mg/kg voor de meest kritische PAK-componenten benzo(a)pyreen en benzo(a,h)anthraceen), omdat altijd een verzameling PAK's voorkomt als verontreiniging.

¹ SGS INTRON rapport "ZZS in afvalstoffen" (2019) te downloaden van Rijkswaterstaat website [Gevaarlijk afval en ZZS - LAP3](#)

De acceptatiegrenswaarde voor PCB's (0,6 mg/kg ds) is veel lager dan de waarde als ZZS in afval (100 mg/kg).

Tabel. Mogelijke ZZS in grond als afvalstof (uit rapport ZZS in afvalstoffen)

afvalstroom	mogelijke ZZS	toelichting
Vervuilde grond	Cadmiumverbindingen (0,01%)	
	Chromaatverbindingen	
	Kobaltzouten (0,01%)	
	Loodverbindingen	
	Arseenverbindingen	
	Nikkelverbindingen	
	Benzo[a]antraceen	PAK-componenten uit EU-regelgeving
	Chryseen	
	Benzo[e]pyreen	
	Benzo[b]fluoranthene	
	Benzo[k]fluoranteen	
	Benzo[j]fluoranteen	
	Benzo[a]pyreen (0,01 %)	
	Dibenzo[a,h]antraceen (0,01 %)	
	Benzo[ghi]peryleen*	
	Fluoranteen*	
Fenantreen*		
Pyreen*		
	PFAS *	Zie het Tijdelijk handelingskader PFAS (Kamerstuk 28089, nr. 146)
PCB- en dioxinehoudende grond	PCB's (0,005 %)	Uit transformatoren
	Polychloordibenzo-p-dioxines en polychloordibenzofuranen (PCDD's/PCDF's) (0,0000015%)	
Asbesthoudende grond	Asbest (0,01 %)	

Dus de beoordeling van de aanwezigheid van ZZS-en zal meestal kunnen plaatsvinden via de resultaten van het standaard bodemonderzoek dat al is uitgevoerd op de verontreinigde grond.

Bij de beoordeling van de metaalverbindingen met bedacht worden dat niet alle verbindingen van een metaal ZZS-en zijn. Wel alle cadmium- en arseenverbindingen zijn ZZS-en, maar bij chroomverbindingen gaat het alleen om de chromaten. Dit zijn chroom VI-verbindingen., terwijl de meeste chroomverbindingen chroom(III)-verbindingen zijn.

Voor de overige metalen geldt dat niet alle metaalverbindingen, ZZS-en zijn. Behalve voor lood is bijvoorbeeld het metaal zelf geen ZZS. Dus metallische stukjes nikkel of kobalt zijn geen ZZS. Het is buitengewoon lastig om de mogelijk aanwezige verbindingen precies te analyseren, zo dit überhaupt al mogelijk is. Daarom wordt gekozen voor een totaalanalyse van de elementen in het besef dat hier sprake is van een overschatting van de aanwezige hoeveelheid ZZS-en.

Productiecontrole BRL 9322.

In de productiecontrole van de immobilisaten van verontreinigde grond, zoals die is weergegeven in de BRL 9322, wordt de uitloging van de metalen gemonitord. Hiermee wordt geborgd dat de metaalverbindingen van deze componenten niet in te hoge mate uitlogen en daarmee in het milieu terechtkomen.

Acceptatiegrenswaarden BRL 9322

De aandacht voor ZZS-en in immobilisatie betreft dan dus de organische stoffen en in het bijzonder PAK's, PCB's, PFAS, dioxines en dibenzofuranen. Deze verbindingen mogen niet in te hoge mate voorkomen in de grondstoffen van immobilisaten. De aanwezigheid van PAK's en PCB's is al geregeld in de acceptatiegrenswaarden van de grondstoffen voor immobilisatie in de BRL 9322. Het zou goed zijn hier dioxines en PFAS aan toe te voegen. De aanwezigheid van dioxines is uiteraard alleen relevant voor heel specifieke locaties. PFAS zijn veel vaker voorkomende stoffen. Het verdient aanbevelingen deze toe te voegen aan de acceptatiegrenswaarden in de BRL9322.

Algemene zorgplicht

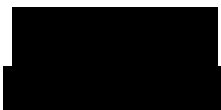
Uiteraard geldt daarnaast het algemene voorzorgsprincipe, dat als uit vooronderzoek bekend is dat er andere ZZS-en in de te immobiliseren grond voorkomen, voorkomen moet worden dat deze in het immobilisatieproduct terecht komen. Hiervoor zijn vaak geen vaste grenswaarden, zoals deze wel in het Besluit bodemkwaliteit beschikbaar, zodat hiervoor een aparte risicoanalyse moet worden uitgevoerd.

Later verwijderen van ZZS-en

Als het gebruikte immobilisaat aan het eind van de gebruiksfase weer wordt opgenomen, en er zouden dan organische ZZS-en aanwezig zijn, waarvan bijvoorbeeld bij de aanleg nog niet bekend zijn, dat ze ZZS-en zijn, dan zouden deze met thermische reiniging uit het gebroken oude immobilisaat verwijderd kunnen worden.

Ik hoop hiermee enige antwoorden gegeven te hebben over de beheersing van de risico's rond de aanwezigheid van ZZS-en in immobilisaat van verontreinigde grond.

Met vriendelijke groet,

dr. Ulbert Hofstra
sr. consultant